

foto's Bosgroep Midden-Nederland

Angst voor natuurwetten legt hou

Ook in moeilijke tijden lijkt één sector zich nog redelijk staande te houden: de bosexploitanten. Ondanks de crisis zijn de houtprijzen eigenlijk al jarenlang prima. Schijn bedriegt, zo meent Bram van den Nagel uit Elspeet. Het werk ligt bijna stil en de angst voor de natuurwetten en natuurlobby zijn daar schuldig aan.

— Geert van Duinhoven (journalist)

> OP HET EERSTE GEZICHT is het inderdaad opmerkelijk, vindt ook Bram van den Nagel. De bouw draait op lage toeren, de vraag naar bouwmaterialen ook en toch wordt er nog steeds goed betaald voor hout. Gaat de crisis voorbij aan bedrijven als Van den Nagel Bosexploitatie? “Dat niet, maar je weet hoe dat gaat. Het is een kwestie van vraag en aanbod. Het aanbod is niet hoog op dit moment, daarom moeten wij veel voor het hout betalen. De houtprijzen zijn nu nog redelijk hoog maar dat komt voornamelijk omdat bouseigenaren niet willen verkopen. Ze laten het hout gewoon staan. Dat leidt weliswaar tot een stijging van de houtprijzen, maar daar wordt eigenlijk niemand wijzer van. De beheerder niet, want de meeste verdienen nu niets aan het hout omdat ze het gewoon laten staan. Zeker bij de bouseigenaren in Duitsland zie je dat er helemaal niets meer geogst wordt. Hun aanbod is

nihil, omdat ze de prijzen hoog willen houden. Dat kunnen ze zich veroorloven omdat het meestal staatsbedrijven zijn. De houtzagerijen hebben het vervolgens erg moeilijk, omdat het rondhout duur is, terwijl de bouw nauwelijks kan betalen voor het gezaagde hout. In Duitsland zijn al meerdere grotere zagerijen gesloten en andere draaien met fors verlies. En voor bedrijven als het onze lijkt het misschien wel aantrekkelijk nu, maar wij moeten ook een fors grotere cash flow hebben om hout duur in te kunnen kopen. Kortom, eigenlijk wordt niemand er beter van. En het bos al helemaal niet, want dat wordt niet meer onderhouden, niet meer geogst en over aan aantal jaren kun je er al helemaal geen verkoopbaar hout uit halen. Ik vind het dus vooral van de bouseigenaren maatschappelijk onverantwoord om op deze manier met hun bos om te gaan.”

Houthandel in voorjaar nagenoeg stil

“Boseigenaren zijn het spoor bijster geweest de afgelopen jaren door alleen maar in te zetten op recreatie- en natuurbos”

Bedrijfsresultaat

Overigens merkt Van den Nagel wel een kentering. “Met de bezuinigingen op het natuurbeheer worden bouseigenaren min of meer gedwongen om meer hout te gaan oogsten. Wat mij betreft zijn ze het spoor bijster geweest de afgelopen jaren door alleen maar in te zetten op recreatie- en natuurbos en veel te weinig

aandacht te besteden aan de productiefunctie. Dus nu gaan ze wel wat meer oogsten de komende tijd, maar het gevaar daarvan is wel weer dat het een tijdelijke opleving is zonder echt beleidsplan. Je moet dit lang volhouden en een planning maken voor laten we zeggen dertig jaar en niet voor een paar jaar omdat je nu even tijdelijk wat extra inkomsten nodig hebt. Op het moment dat je daar zakelijk tegenaan moet gaan kijken en dus niet meer voortdurend subsidie krijgt, zal een bouseigenaar die keuze wel gaan maken. Dan zal hij zien dat houtoogst een substantiële bijdrage kan leveren aan een bedrijfsresultaat. Er wordt wel eens gezegd dat hout weinig oplevert, maar ik weet wel beter. Ik weet wel dat bouseigenaren kunnen verdienen aan een paar hectare bos.”

Verantwoordelijkheid

En hier zit wat Van den Nagel betreft de nodige

wrevel. Nog steeds hebben recreatie en natuur volgens hem onnodig veel voorrang in de Nederlandse bossen. Er zou veel beter en goedkoper beheerd kunnen worden als er meer geoogst zou worden. Maar waarom zouden we dat doen? Er is veel vraag naar recreatieruimte in Nederland en in het buitenland is toch meer dan voldoende productiehout voorhanden? Waarom dan toch in zo'n druk land ook nog eens ruimte willen reserveren voor bos waarin ook aandacht is voor de productiefunctie? “Ik snap dat Nederland nooit zelfvoorzienend zal kunnen worden in haar houtvoorziening. Maar we hebben wel een verantwoordelijkheid om niet alleen hout van elders te halen, maar ook zelf te produceren. Daarvoor zullen we mensen nog meer bewust moeten maken dat bossen er ook zijn om hout te produceren. Nog steeds komen wij bij elke velling mensen tegen die het verschrikkelijk vinden dat wij bomen kappen,

Bram van
den Nagel

foto Geert van Duinhoven

“De gedragscode geeft ons nog steeds voldoende mogelijkheden om ons werk te doen. Het is de maatschappelijke weerstand tegen kap die ons dwars zit”

maar gelukkig begrijpen de meeste mensen wel waarom wij een boomje kappen. We moeten dus blijven werken aan de bewustwording dat hout en bos er zijn voor heel veel gebruiksproducten en een wezenlijk onderdeel is van de bouw.”

Weerstand

De maatschappelijke weerstand tegen houtkap merkt Van den Nagel ook in de discussie over zomervellingen. Sinds de Flora- en Faunawet is het werken in bos aan strikte voorwaarden gebonden. En toch zijn het eigenlijk niet de strikte regels die het werk in het bos steeds moeilijker maken, maar de interpretatie ervan, meent Van den Nagel. “Wettelijk gezien kan er immers nog steeds heel veel. Ook de gedragscode geeft ons nog steeds voldoende mogelijkheden om ons werk te doen. Dat is het punt niet.

Het is de maatschappelijke weerstand tegen kap die ons dwars zit. En onnodige angst bij de beheerders die het publiek niet meer kunnen of durven uitleggen hoe je wel verantwoord kunt werken, ook in voorjaar en zomer. En die maatschappelijke weerstand wordt gevoed door de wetten en regels. Een voorbeeld: we hebben nu een laat voorjaar. Het bos zit eind april nog nauwelijks in het blad. Praktisch gezien betekent dit dat wij gewoon ons werk kunnen doen, uiteraard volgens de gedragscode. Komt er dadelijk blad aan, dan heeft iedereen opeens het hoogste woord dat wij geen zomervellingen mogen uitvoeren en dat we niet wettelijk bezig zouden zijn. Mensen denken dat ze precies weten hoe de regels in elkaar zitten en dat ze ons kunnen betrappen op fout werken. Ik kan u vertellen: we zouden gek zijn om dat te doen.”

“Wie heeft daar nu wat aan dat wij 700 kilometer ver in het buitenland bomen gaan omzagen?”

Ringslang

Van den Nagel vertelt een anekdote die wat hem betreft tekenend is voor de huidige sfeer. Bij een klant werd tijdens het maaien, nota bene door een ander ingehuurd bedrijf, een ringslang geraakt. Dat werd een zaak van politie en justitie waarop de terreineigenaar werd beboet. Sindsdien wil de bouseigneur niet meer dat Van den Nagel of een andere exploitant in de zomer in het bos komt werken. Ook al gaat alles volgens de Flora- en Faunawet en de gedragscode. “De angst voor boetes en voor negatieve berichten in de krant is zo groot bij terreineigenaren dat ze alles op alles willen zetten om terecht of onterecht negatief in het nieuws te komen. De angst regeert dus. En die angst wordt vaak gevoeld door de natuurliefhebbers die denken dat ze het recht aan hun kant hebben maar ondertussen veel strengere eisen stellen dan de wetgeving doet. Vreselijk jammer natuurlijk, want er zijn meer dan genoeg redenen om wel in de zomer te werken in het bos. De bodem beschadigt veel minder snel en de houtprijzen zijn vaak beter. De zorg voor natuur is echt te ver doorgesloten.”

Gevolg van de houding is dat bedrijven zoals van Bram van den Nagel nu in het buitenland zaken doen. Inmiddels haalt Van den Nagel ongeveer 30% van de omzet in België, Luxemburg en Duitsland. Een direct gevolg van de angstcultuur die wordt gevoeld door de strenge regels en de natuurlobby. “Wie heeft daar nu wat aan dat wij 700 kilometer ver in het buitenland bomen gaan omzagen? Denk je dat onze mensen dat leuk vinden? We verstoken duizenden liters diesel terwijl we in feite hetzelfde werk doen als we hier in Nederland zouden kunnen uitvoeren. Nederland zou eens wat meer trots op het eigen bos en hout moeten zijn. Het is een prachtig product, iedereen wil het gebruiken, maar we moeten nu nog de stap zetten om ons te realiseren dat dat mooie hout uit onze eigen bossen kan komen. Zelfs als dat bos ook aantrekkelijk is voor recreatie en natuur.” <

redactie@vakbladnbl.nl

